מתיקות
נשמת התורה
שנה ג'

מאמר חסידות בדרך תורת מרן רבינו הקדוש בעל הסולם זי"ע

פרשת קדושים ה'תשע"ט

בענין סמיכות מצוות כיבוד אב ואם למצוות שבת וההבדל בין דרגת הטהרה והקדושה

עבודת האדם לתקן את הרצון לקבל המוטבע בו

'דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו כי קדוש אני הוי"ה אלקיכם, איש אביו ואמו תראו ואת שבתותי תשמרו וגו'". וברש"י כתב: פרשה זו בהקהל נאמרה, מפני שרוב גופי תורה תלויים בה. ונבא בעזרת ה' לרמז בפסוקים ולהבין הקשר בין שבת לכיבוד הורים, הסמוכים זה לזה בפסוק. קודם נעמוד על ההבדל בין מדריגת הקדושה למדריגת הטהרה, וכמבואר בספר 'מסילת ישרים' בשער הקדושה, דהנה ישנם ב' מדריגות בעבודת האדם, דעבודת האדם היא להפך את טבע הקבלה שבו לעצמו בלבד, שיהיה מקבל על מנת להטיב לזולתו. כי 'עייר פרא אדם יוולד', שמעת לידתו חושב רק על עצמו, והמטרה לתקן את טבע הקבלה שבו.

בתחילה על האדם להתרחק מכל הנאה שאינה מוכרחת

ובזה ישנם ב' שלבים: השלב הראשון הוא ההתנזרות מכל מיני קבלה לעצמו, היינו אפילו בדברי הרשות, כגון אכילה ושתיה, הוא מונע מעצמו הנאות יתירות, וכל מגמתו היא רק להשפיע הנאה לזולתו, שזה נקרא 'דרכה של תורה'. שאמרו חז"ל ב'פרקי אבות' שהדרך לתורה הוא 'פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה ועל הארץ תישן ובתורה אתה עמל', שבזמן הזה האדם מטהר עצמו מכל לכלוכי התאוות הרעות וקונה טבע שני של השפעה. וזה נבחן למדריגת הטהרה, שטהרה ענינה ניקוי האדם מעצמו את חלקי הרצון הבלתי מבוררים ושאינו יכול להשתמש עמם בעל מנת להשפיע. וע"כ אדם בדרגת הטהרה הוא בחינת נזיר.

רמז בעניין שערות הנזיר

ודרך אגב נרמז בענין הנזיר המגדל שערותיו, שמובא באריז"ל, שהנזיר נעשה מרכבה לבחינת ספירת הכתר, הנקרא 'אריך אנפין', ששערותיו מורות על רחמים עליונים, שפירושם הוא כי שערות מורות על דינים. וכמו שמובא בספר 'שמעתי' ששערות הוא ענין 'רוח סערה' שמרמז על דינים. והדין בא מצד הרצון לקבל תענוג בצורה בלתי מתוקנת, אבל האדם שדבוק בספירת הכתר, שענינה הוא הרצון להשפיע הגמור, שזה בחינת הטהרה (מצד חסדים שבכתר) הרי שה'סערות' הם בחי' שער לבן המורה על רחמים. וע"כ הנזיר אסור ביין, כי יין רומז על תענוג החכמה. עכ"פ מדריגת הטהרה היא מדריגת ההתנזרות.

מדריגת הקדושה שזוכה להשתמש עם החומר לשם שמים

ולמעלה ממדריגת הטהרה היא מדריגת הקדושה שכשאדם זוכה לטהר את עצמו לגמרי ולהשתלם במדריגת הטהרה וזוכה למדריגת הקדושה, הרי שעתה יכול הוא להשתמש בכל דברי הרשות בכדי לעשות נחת רוח להשי"ת, ואין חשש שהעונג שבהם יפרידו מהשי"ת. כי מכח עבודתו הרבה והעצומה בזמן ההתנזרות והטהרה, קנה ע"ז טבע שני של השפעה, ומעתה יכול לקבל כל סוגי ההנאה על מנת לעשות נחת רוח להשי"ת. ומצד מדריגה זו הרי כל חפציו נעשים קדושים, ומאכלו נעשה כקרבן מכל הגשמיות שמשתמש נעשה עילוי גדול.

רק מצד מדריגת הקדושה אפשר לזכות לאחדות ולסוד איחוד הפכים

ואז זוכה להיות בחי' אדם, כי 'אדם' מלשון 'אדמה לעליון' כמו שכתוב ב'תומר דבורה' לרמ"ק. ועיקר הדביקות בהשי"ת הוא שזוכה להתחבר עם כל החלקים של הבריאה מסביבו, שהם הדומם צומח חי ומדבר, ולהעלותם לשורשם חזרה להשי"ת. שענין עליה זו הוא השגת מחשבתו ית' להטיב להם, שזהו ההבדל המהותי בין דרגת הטהרה לדרגת הקדושה, כי בדרגת הטהרה מציאות האדם היא עדיין פרטית, באין יכולת לאדם להתכלל עם סביבתו, כי עדיין אין לו את הכלים והיכולות להנות לשם שמים בסובב אותו. משא"כ האדם שזכה לדרגת הקדושה, הרי שהוא נכלל מכל הקצוות, שזה בחינת יעקב אבינו שהיה 'אדם השלם' 'יעקב שלמתא', שבנביא כתוב 'והקדישו את קדוש יעקב'. יעקב אחוד עם דרגת הקדושה ועל כן מסביר רבינו הרמח"ל שנתקוטטו האבנים שהיו למראשותיו של יעקב על מי יניח צדיק ראשו, עד שנעשו לאבן אחת. שעומק הדברים הוא שכשאדם זוכה לקדושה הרי מתעסק הוא עם עבודה של אחדות, שהכל מתאחד סביבו.

עבודת הטהרה שייכת ללב והקדושה למוח

וזהו החילוק בין עבודת המידות לעבודת המוחין, שעבודת המידות קשורה עם ענין הטהרה, כי המידות הן הכלים שבהם מקבל האדם שפע, וכלים הם רצונות. שעל כן נקראים מידות, כמו מידות הכלים שכפי כמה שהכלי והרצון מתוקן כך יכול לקבל יותר שפע. ובזמן הזה של עבודת המידות מטהרים את הכלים, ואז יש את עבודת הפרטים שישנם ז' מידות ונטיות שמתפרטים לפרטים רבים, והולכים צעד אחר צעד, עד שזוכים לקדושה, שזהו כבר ענין של המוחין, שאע"פ שיש ג' מוחין חב"ד, אבל הם פועלים כאחד ומסובכים זה בזה, כמו שכתוב בזוה"ק על מוחין של אבא ואמא, שהם 'תרין רעין דלא מתפרשין'. כי בדרגת המוחין כל הפרטים של המידות נעשים לחטיבה אחת, שזה בחי' אדם השלם, שעיקר אדם הוא המוח שלו שמשיג טובו יתברך. וע"כ תמיד אומרים 'לב טהור' 'ומוח קדוש' ולא להפך, כי המידות נמצאות בלב ואותן צריך לטהר, משא"כ המוח הוא בדרגת האחדות בחי' מוחין דז"א, וז"א הוא בחי' יעקב אבינו בחי' 'והקדישו את קדוש יעקב כנ"ל'. ובמוח יש את ענין ההשגה. ועיקר ותכלית ההשגה היא להשיג מעלת האדם שהיא תכלית מחשבתו יתברך להטיב לנבראיו. ומצד שלמות האדם, שהוא המוח דרגת הקדושה כנ"ל מתעלים גם בחי' גופו שעיקר הגוף הוא הלב ששם המידות. שהמידות הן ענין ההרגשות של האדם, וע"י דבקות הלב במוח הלב מתרחב ויכול לטעום את התענוגים שהכין השי"ת בעבור האדם.

מצוות כיבוד הורים שייכת למידות האדם ומצוות שבת להשגת המוח

ובזה אפשר לרמז מה שהביא רש"י שפרשת קדושים בהקהל נאמרה כי בה תלויים גופי תורה. 'הקהל' רומז על בחי' הקדושה שאדם משיג את האחדות כנ"ל, שע"ז רומז 'הקהל'. וגופי תורה מרמז על עבודת המידות שהיא עבודת הטהרה כנ"ל, שיש 'ראש תורה' שמשיג מעלת שלמות האדם, ויש 'גופי תורה' שמזכך הגוף שלו, היינו המידות שלו והרגשות שלו. ועל כן מובאים בתחילת הפרשה מצוות כיבוד אב ואם בסמיכות למצוות שבת. ועיין רש"י שהסביר מדוע. ולפי הנ"ל נסביר כי מצוות כיבוד אב ואם קשור לזיכוך המידות. כי מידות האדם באות מהגוף שקיבל מאביו ואמו, ובפרט בסוד הצלם כמבוא' באריז"ל, שע"י שההורים מתקדשים ממשיכין לבוש קדוש לבנם, ומצוות כיבוד הורים הוא בגלל המלבוש הזה, שזה קשור 'לגוף', היינו לזיכוך המידות. ומצוות שבת היא בחינת השותף הג' שבאדם, שזה הקב"ה, שזה בחי' נשמה והשגה של להטיב לברואים. וע"כ עיקר הזיווג הוא בשי"ת כי הזיווג הוא בחי' 'גופי תורה', ושבת זה בחי' 'הקדושה', בחי' קדוש יעקב כנ"ל, שזה בחי' שמעלין המידות למוחין. וע"כ הכל מודים שבשבת נתנה תורה כי התורה היא בחי' הקדושה בחי' נשמה בחי' אדם השלם, וע"כ הם סמוכים זה לזה. 'ישמע חכם ויוסיף לקח'. שבת שלום לכולם.

יש לי מושג

סיהרא באשלמותא

כך למדנו, בימיו של שלמה המלך עמדה הלבנה במלואה, ונחכם שלמה מכל בני העולם, ואז ראה הכל וידע הכל. ומה ראה. ראה כל, שהוא ספירת היסוד הנקרא, כל, שאינו סר מן הלבנה, שהיא ספירת המלכות, והיה מאיר לה השמש. זה שכתוב: "את הכל ראיתי בימי הבלי" (קהלת ז'), מהו הבלי. הוא הלבנה, שהוא ספירת המלכות, שכלולה מכל, מן מים, שהוא ספירת החסד, מאש, שהוא ספירת הגבורה, ורוח, שהוא ספירת התפארת, ביחד, כמו הבל היוצא מן הפה הכלול מכל, ממים ורוח ואש.

(זוה"ק תזריע סעיף עו ע"פ הסולם)

לע"נ ר' בנימין בן ר' שלמה נלב"ע י"ב מרחשון ה'תשע"ז תנצב"ה. לע"נ איתי בן חיים הי"ד. **לקבלת העלון שלחו בקשה למייל** d052769144@gmail.com